

Brusel 29. listopadu 2024
(OR. en)

16183/24

RECH 522
IND 536
MI 979
COMPET 1160

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel: Generální sekretariát Rady

Datum: 29. listopadu 2024

Příjemce: Delegace

Č. předchozího
dokumentu: 15398/24

Předmět: Sdělení Komise o pokročilých materiálech
– závěry Rady (29. listopadu 2024)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady ke *sdělení Komise o pokročilých materiálech*, které Rada schválila na svém 4063. zasedání, konaném dne 29. listopadu 2024.

**ZÁVĚRY RADY KE SDĚLENÍ KOMISE
O POKROČILÝCH MATERIÁLECH**

RADA EVROPSKÉ UNIE

PŘIPOMÍNÁJÍC

- své závěry ze dne 2. prosince 2022 o Novém evropském programu inovací, který stanoví inovační politiku, jejímž cílem je učinit EU světovým lídrem¹;
- politickou rozpravu ze dne 23. května 2024 o výzkumu a inovacích v oblasti vyspělých materiálů pro vedoucí postavení v průmyslu se zaměřila na koordinaci výzkumu a inovací v oblasti pokročilých a vyspělých materiálů mezi Unií a členskými státy, aby se zabránilo roztržitému, na oblasti využití, které mají být upřednostněny, a na osvědčené postupy v členských státech²;
- své závěry ze dne 23. května 2024 o posílení zhodnocování znalostí jako nástroje pro odolný a konkurenceschopný průmysl a strategickou autonomii v otevřeném evropském hospodářství, v nichž podtrhuje strategický význam kritických a nově vznikajících technologií – jako jsou umělá inteligence, technologie vědy o živé přírodě a pokročilé materiály – pro posílení postavení Unie v globálních hodnotových řetězcích a pro podporu její odolnosti a udržitelnosti³;
- své závěry ze dne 24. května 2024 o konkurenceschopném evropském průmyslu, který je hnací silou naší zelené, digitální a odolné budoucnosti, v nichž zdůrazňuje, že je třeba podporovat pokročilé materiály a oběhovost⁴;
- zprávu Maria Draghiho o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti, která byla zveřejněna dne 9. září 2024, zejména její doporučení posílit vedoucí postavení EU v průmyslu v oblasti pokročilých materiálů;

¹ Dokument 15602/22.

² Dokument 9333/24.

³ Dokument 10182/24.

⁴ Dokument 10127/24.

1. VÍTÁ sdělení Komise o pokročilých materiálech pro vedoucí postavení v průmyslu, které bylo zveřejněno dne 27. února 2024⁵ a které stanoví evropskou strategii pro zajištění vedoucího postavení v oblasti výzkumu, inovací a průmyslu, pokud jde o pokročilé materiály představující klíčovou základní technologii. PŘIPOMÍNÁ, že sdělení považuje evropský výzkum a inovace v oblasti pokročilých materiálů za základ souběžné transformace a zabývá se pokročilými materiály v rámci pěti různých pilířů, od výzkumu budoucích vyspělých materiálů v rámci unijních, vnitrostátních a regionálních výzkumných programů až po výrobu a používání již dostupných pokročilých materiálů.
2. PODOTÝKÁ, že v nadcházejících letech se v různých odvětvích očekává výrazný růst poptávky po pokročilých materiálech. ZDŮRAZŇUJE, že Unie musí zrychlit výzkum a vývoj v oblasti pokročilých materiálů; zvýšit svou inovační a výrobní kapacitu a podpořit inteligentní průmyslové využívání pokročilých materiálů s cílem posílit konkurenceschopnost Unie, zvýšit její hospodářskou bezpečnost a posílit její odolnost a strategickou autonomii při současném zachování otevřené ekonomiky.
3. UZNÁVÁ, že je nezbytné dále rozvíjet dynamický, bezpečný a inkluzivní ekosystém pro pokročilé materiály v celé Unii, který přispívá ke konkurenceschopné ekologické a digitální transformaci. MÁ ZA TO, že takový ekosystém by měl vycházet ze stávajících silných stránek, řešit nedostatky, podporovat základní a aplikovaný výzkum, vývoj a inovace v Unii a stimulovat konkurenceschopnost a růst. ZDŮRAZŇUJE v této souvislosti, že je důležité využívat evropské výzkumné infrastruktury a technologické infrastruktury s potenciálem a jedinečnými schopnostmi umožnit vědecké průlomy v materiálové vědě. PODTRHUJE potřebu podporovat regionální inovační ekosystémy s cílem strukturovat a propojovat hodnotové řetězce.

⁵ Dokument 7172/24.

4. PŘIPOMÍNÁ, že je důležité, aby příští generace pokročilých materiálů byla bezpečná, udržitelná, oběhová a účinně využívala zdroje. ZDŮRAZŇUJE, že při navrhování a zpracování pokročilých materiálů, které jsou nákladově efektivní a konkurenceschopné, je třeba uplatňovat zásadu „snižovat, opětovně využívat, recyklovat“. KONSTATUJE, že jsou zapotřebí výhledové studie s cílem prozkoumat různé scénáře budoucích potřeb a možná oběhová a udržitelná řešení, jakož i žádoucí druhy výroby a využívání pokročilých materiálů, které mohou být v budoucnu kritické. JE TOHO NÁZORU, že tyto materiály by měly být „konceptně bezpečné a udržitelné“, aby bylo možné splnit cíle Zelené dohody pro Evropu, pokud jde o nulové znečištění a životní prostředí bez toxických látek, a nabídnout řešení, jak uskutečnit ambici dosáhnout evropského oběhového hospodářství, přispět k cílům průmyslového plánu Zelené dohody, včetně nařízení o kritických surovinách, aktu o průmyslu pro nulové čisté emise a cílů evropského aktu o čipech, a rovněž zlepšit energetickou účinnost a účinné využívání zdrojů. VYBÍZÍ Komisi, aby co nejdříve stanovila fakticky podložená kritéria a politiky ke zmírnění rizik evropské strategické závislosti na kritických surovinách prostřednictvím pokročilých materiálů. UZNÁVÁ, že jsou zapotřebí metody a nástroje hodnocení pro charakterizaci, testování a validaci pokročilých materiálů a pro integraci zásad oběhového hospodářství a provádění komplexních posouzení životního cyklu s cílem zajistit udržitelnou výrobu, používání a likvidaci pokročilých materiálů. ZDŮRAZŇUJE, že je třeba obecně omezit používání materiálů, jakož i jejich komplexnost ve výrobcích, zvýšit účinnost využívání zdrojů, a podpořit tak oběhovost a opětovné využívání materiálů s cílem snížit dopad na životní prostředí a závislost na zdrojích.

5. **PODOTÝKÁ**, že pokročilé materiály mají zásadní význam pro evropskou hospodářskou bezpečnost. **VYZÝVÁ** proto Komisi a členské státy, aby vypracovaly další přiměřená a účinná opatření ke zlepšení bezpečnosti výzkumu a řízení rizik v souladu s hodnotami a zásadami stanovenými v doporučení Rady ze dne 23. května 2024 o posílení bezpečnosti výzkumu⁶.
6. **ZDŮRAZŇUJE**, že priority na unijní, vnitrostátní a regionální úrovni v oblasti výzkumu a inovací pokročilých materiálů musí být koordinovány se strategiemi Unie pro souběžnou transformaci a ekonomickou odolnost. **PŘIPOMÍNÁ** výchozí priority stanovené ve sdělení Komise v oblasti energetiky, mobility, stavebnictví a elektroniky, neboť mají zásadní význam pro ekologickou a digitální transformaci Unie. **VYBÍZÍ** Komisi, aby pokračovala ve spolupráci s členskými státy s cílem stanovit společné cíle a případně revidovat a aktualizovat prioritní oblasti pro výzkum, vývoj a zavádění pokročilých materiálů, včetně zohlednění tematických oblastí, jako je zdravotní péče a zemědělsko-potravinářské odvětví. **OPĚTOVNĚ PODTRHUJE** význam kreativní součinnosti mezi členskými státy a Komisí v zájmu účinného pokroku, pokud jde o výzkumné a inovační priority v oblasti pokročilých materiálů. **PODOTÝKÁ**, že mezi další prioritní oblasti pro pokročilé materiály by měly patřit mimořádně významná odvětví z hlediska hospodářského, strategického a sociálního.

⁶ Úř. věst. C, C/2024/3510, 30.5.2024, s. 3.

7. VYZDVIHUJE zásadní úlohu digitalizace výzkumu a inovací v oblasti pokročilých materiálů, zejména digitálních modelovacích nástrojů, společné analýzy a ontologie dat, jakož i umělé inteligence, které mají potenciál urychlit objevování a navrhovat vytváření složení nových inovativních materiálů. BERE NA VĚDOMÍ návrh na vytvoření společné digitální infrastruktury pro pokročilé materiály, otevřené všem členským státům, s cílem plně využít potenciál dat o materiálech a umělé inteligence v Evropě k urychlení navrhování a vývoje pokročilých materiálů v průběhu celého životního cyklu, s přihlédnutím k ekosystému již existujících výzkumných infrastruktur a technologických infrastruktur a datových prostorů, jako je společný podnik EuroHPC a evropský cloud pro otevřenou vědu. ZDŮRAŽŇUJE, že tato společná digitální infrastruktura by měla být podporována Unií a členskými státy a měla by podporovat příspěvky akademické obce i průmyslu a usnadňovat integraci vnitrostátních iniciativ.
8. BERE NA VĚDOMÍ rozhodnutí Komise ze dne 5. července 2024 o struktuře řízení ve formě Technologické rady pro pokročilé materiály, která bude koordinovat opatření týkající se pokročilých materiálů s členskými státy, organizacemi provádějícími výzkum a zajišťujícími financování, jakož i s průmyslem. ŽÁDÁ Komisi, aby při zřizování tohoto fóra případně zohlednila stávající struktury a zabránila zbytečné administrativní zátěži pro členské státy a jakémukoli překrývání s rozhodovací úlohou Rady a s prací vykonanou ve výborech rámcového programu pro výzkum a inovace v souladu se zásadami řádné správy a transparentnosti. VÍTÁ spolupráci na společných cílech a prioritách se zeměmi přidruženými k rámcovému programu pro výzkum a inovace a případně se třetími zeměmi v souladu se strategickou autonomií Unie.

9. ZDŮRAZŇUJE, že zásadní pro navrhovaná opatření je veřejné a soukromé financování a investice do výzkumu, vývoje a inovací pokročilých materiálů. PODTRHUJE význam úsilí o vyvážený přístup založený na potřebách v rámci akcí v oblasti výzkumu a inovací, včetně všech úrovní technologické připravenosti, prostřednictvím programu Horizont Evropa. KONSTATUJE, že nové partnerství „Inovativní materiály pro EU“ je dalším krokem v zájmu spojení sil mezi průmyslem a akademickou obcí a ke stimulaci většího objemu soukromých investic. ZDŮRAZŇUJE, že toto nové průmyslové partnerství by mělo zahrnovat transparentní, otevřený a inkluzivní přístup založený na excelenci a usilující o co nejširší účast v celé Evropě při navazování spolupráce s cílem využít znalostí, zdrojů a odborností napříč EU, a připravit tak půdu pro odolnější a propojenější průmyslová odvětví. BERE NA VĚDOMÍ práci v rámci Společného evropského fóra pro významné projekty společného evropského zájmu v oblasti pokročilých materiálů, které by mohly hrát důležitou úlohu při zavádění inovativních pokročilých materiálů.
10. BERE NA VĚDOMÍ záměr Komise podporovat vývoj pokročilých materiálů prostřednictvím Evropské rady pro inovace. VYBÍZÍ k posílení, mobilizaci a řízení veřejných a soukromých investic prostřednictvím Platformy strategických technologií pro Evropu (STEP) a dalších nástrojů EU, jako je Inovační fond a InvestEU. VYZÝVÁ proto Komisi, aby posílila součinnost mezi fondy a programy EU, které jsou důležité pro vývoj pokročilých materiálů, a vyzývá členské státy, aby tyto synergie plně využívaly. VYZDVIHUJE potřebu zavést synergie mezi těmito možnostmi financování z EU ve fázi návrhu pokročilých materiálů a podporovat synergie s vnitrostátním a regionálním financováním.
11. PŘIPOMÍNÁ, že zhodnocování znalostí a strategické využívání nehmotných aktiv – včetně práv duševního vlastnictví a obchodního tajemství – jsou zásadními faktory pro průmyslová odvětví, zejména pro malé a střední podniky, které jim umožňují přilákat investice, vytvářet hodnotu a zvyšovat svou konkurenceschopnost. VYZÝVÁ proto subjekty vyvíjející pokročilé materiály k nejlepšímu možnému využití pokynů pro zhodnocování znalostí.

12. UZNÁVÁ zásadní úlohu malých a středních podniků a začínajících podniků při provádění výzkumu a vývoje a při podpoře inovací v oblasti pokročilých materiálů. POUKAZUJE NA TO, že inovátoři i malé a střední podniky by měli být podporováni již od rané fáze, pokud jde o navrhování a testování vysoce výkonných a udržitelných materiálů. PODTRHUJE nezbytnost podpůrných mechanismů, jako jsou granty, finanční nástroje, kapitálové investice, inkubátory, mentorství a přístup k infrastruktuře, které malým a středním podnikům pomohou překonat překážky vstupu na trh a rozšířit jejich inovace.
13. UZNÁVÁ, že je třeba usnadnit a urychlit zapojení průmyslu a obchodu na podporu výzkumných pracovníků, inovátorů, průmyslu, a zejména malých a středních podniků a začínajících podniků. VYZDVIHUJE úlohu regulačních pískovišť a norem jako faktorů umožňujících inovace.
14. PODOTÝKÁ, že v zájmu stimulace poptávky po pokročilých materiálech je důležité posílit zadávání veřejných zakázek. KONSTATUJE, že to vyžaduje sdílení informací o nejmodernějších inovacích, které mají zadavatelé veřejných zakázek k dispozici, jakož i lepší koordinaci mezi velkými zadavateli, aby inovativní podniky mohly účinně a efektivně růst.
15. ZDŮRAZŇUJE, že pro inovativní metody a nástroje a pro navrhování a vývoj nových materiálů jsou zapotřebí nové dovednosti. UZNÁVÁ, že zvláště zapotřebí jsou dovednosti v oblasti materiálové vědy, chemie, fyziky, inženýrství a informačních technologií. BERE NA VĚDOMÍ, že Komise v roce 2024 ve spolupráci s Evropským inovačním a technologickým institutem otevřela Akademii pokročilých materiálů, a VYBÍZÍ další příslušné stávající struktury a programy, aby se zapojily do předávání nových dovedností. NAVRHUJE, aby byly tyto dovednosti v souladu s vnitrostátními pravomocemi a institucionální autonomií zmapovány a v případě potřeby zohledněny v příslušných programech vzdělávání a odborné přípravy, v odborném vzdělávání a přípravě a ve vysokoškolském vzdělávání, jakož i v dalších příslušných programech prohlubování dovedností.

16. UZNÁVÁ, že je důležité prosazovat vzdělávání v oblasti vědy, technologií, inženýrství a matematiky (STEM), podporovat iniciativy v oblasti odborného vzdělávání a přípravy a usnadňovat profesní rozvoj výzkumných pracovníků a odborníků v této oblasti, včetně meziodvětvových mechanismů mobility. ZDŮRAZŇUJE, že je třeba usilovat o řešení nedostatečného zastoupení žen v oborech STEM tím, že se umožní inkluzivní a podpůrné vzdělávací a pracovní prostředí, zajistí praktické zkušenosti a stáže a podpoří vzory a mentorství. VYZÝVÁ k podpoře a sdílení osvědčených postupů a úspěšných případových studií při vývoji a používání pokročilých materiálů na podporu učení, inovací a replikace úspěšných modelů v celé Unii.
17. UZNÁVÁ etické aspekty a společenské důsledky pokročilých materiálů, včetně jejich dopadu na zdraví a životní prostředí. PODTRHUJE význam zvyšování povědomí veřejnosti o odpovědné výrobě a používání pokročilých materiálů. ZDŮRAZŇUJE zásadní význam společenského přijetí pokročilých materiálů a důvěry v ně, aby bylo zajištěno jejich úspěšné začlenění do každodenního života a ekonomiky. VYBÍZÍ proto Komisi a členské státy, aby poskytovaly rozsáhlé informace na unijní, vnitrostátní, regionální a místní úrovni s cílem zvýšit informovanost a porozumění veřejnosti, pokud jde o pokročilé materiály. MÁ ZA TO, že tyto informace by mohly zdůraznit přínosy, bezpečnost a udržitelnost těchto materiálů, řešit potenciální obavy a posílit důvěru veřejnosti, přičemž by mohly být ve vhodných případech propojeny se stávajícími iniciativami v oblasti komunikace.
-